

Ms 318

št. 1

D 1475/9133

1. 11

Dunaj, na Vidov dan,
15. 6. 1947.

Nekoliko spominov na moje doživljaje.

1863

1. Rodil sem se dne 31. januarja 1863 v Rudolfu na Bregu št. 190. Ta hiša ima, kakor menda vse ostale na Bregu, le 2 sobi, eno na desni, drugo na levi strani vhoda. V izbi na desni strani sem zagledal luč sveta o 9^h dopoldne. V sobi na levi strani je stanoval čevljar Prelesnik z svojo družino, ki je pa najmanj 2 dneva v tednu prenovoval; v nedeljo, ko je mestne, in v ponedeljek ko je okoliške pivec po gostilnah z svojimi citrami in šalami kratkocasil; včasih mu je delal tovaršijo klarinetist mestne godbe in pesnik samouk Repmir.

1

vulgo Može in Bučinevasi; ta nadarjeni
 ljudski pesnik je nekoliko pesnij zložil;
 spomnim se na ono o toči, ki je 19. jilija
 1873 pobila vso rudolfovsko okolico,
 Preljuba Marija devica!
 oh, Kailšna je Terška gorica,
 bila je lepa kot paradiz!
 zdaj pa grozda ne dobiš!

na ono v pogrebu bogatega Fločevarja, in
 na ono o češminju.

Dne 1. februarja sem bil v Kapitelški cerkvi
 poričen; botrovala sta rjec, falso stic,
Simon Prunner, brat moje matere, in gospa
Rozalija Flowski, soproga pedlovskega moj
 stra. Moj vic, izdeljarski mojster Leopold
Picigas je že 4 mesce pred mojim vaj
 stvom, 21. sept. 1862 umoril. Kerstno ime
 sem dobil po svojem victu: Leopold.

Moj se je bil rojen 16. 10. 1816 kot sin ^{15/1} Martina Pisci,
gosa, pisarniškega sluga in njegove zakonite žene Jekste
roj. Gvojdeck. Mlavec je bil, ko se je poročil 12. 9. 1859
z Klaro Braunee, nemurovjevo hčerjo; priči poroke
sta bila Florjan Semen, verovar in Jurec Rader, bližnjak,
ničevski mojster; oba sta bila hišna posestnika; Semen
kter pri samostanu, sem ga večkrat v njegovem poslovanju
na ulici pred hišo videl; Rader je imel svoj hišo v
bližnji pečnici pod Kapitelov cerkvijo. Takem mojih
starešev je trajal le 3 leta in 10 dni, ker je moj več
dne 21. 9. 1862 v svoji hiši št. 190 na trgu na pljuš,
ni v starosti 145 let 11 mesecev in 5 dni umrl.

Njegova mati Jeksta ¹⁶ umrla na oslabeledosti v hudi
starosti ok. 22.

Ona po imenu se mi znanja franciškan p. Kajetan
Pisciga, gimnazijski profesor 1855-66 v Radolpu,
od kjer je odšel v Samobor in je tam umrl; in
Peter Pisciga, priča ženitvene pogodbe mojih
starešev l. 1859.

Iz imenika v mohorjevih Roledarjih pa vem

20 b.

~~Basemat, die Tochter Ismaels, es bleibt unklar,
ob Esau 2 Töchter des Heihäers Elon und 2 Töchter
Ismaels zu Gattinen hatte, oder ob jede von diesen
beiden Frauen zwei Namen führte.~~

~~Tatsache ist, daß seine 3 zuerst genannten
Gattinen: Judit, Basemat Elons Tochter und Ma,
helet Ismaels Tochter dem Esau keine Kinder
geboren haben; seine ganze Nachkommenschaft
zeugte er mit der Heihäerin Ada, mit der Kevää,
ein Gilbana und mit Basemat, der Tochter Ismaels.~~

~~1. Mss. 36, 4, 5, 10-43.~~

62

da bivajo Pizigai v Kopru in Celju. Ta rod je
pewotni gerškaga izvira; stanovgerški adjektivi pici,
kós pomeni pšica, vojška infanterista; e se je Kallor v
premnogih drugih gerških besedah v kateri časa sprema,
nil v i; še danes nosijo mnogi Gerški primerek Pici,
kós; na potovanju v severno Evropo, se je po različni,
nasti narodnih plemen nekoliko modificiral, na Duražu
1899. Pizigai 1899. v Celju Pizigai 4

Moja mati ¹⁶³ Hedera je ud Prusovjere družine ki je že leta
1792 kmalu imela svojo hišo v Rastolpu. Tega v letu let
so je preselila v Fločviji, morebiti radi tega ker je bil njis
oiz Peter Brunner pod javni uslužbenec tje prestolija;
tam so se mo preselili ^{medtheri} njegovi otroci, a poveril se je z svojo
obiteljjo v Rastolf in je ta umrel kot medicinar l.
1843. Rozen svojo matero sama popel le dva njina
brata Simona in Ferdinanta. Tko Simon se je preselil l.
1821, Ferd. 1826; moja mati se je tukaj preselila l. ¹⁸³²
na števil 225. Simon je bil izdelovalec glavnihov, a ker je
obara ni bila dovolj plodovna je postal gostilničar; nje
gova soproga Rora svoj Majer inu je šla gela naroka; gostilna
Brunner je v Krakow sada zvelovala; Simon je kupil ^{hišo}
pod ^{gostilničar} svojo ^{podstan} hišo, kaj jo del ploščato streho da so gela
varelo g vrta proti Smihelu in dalec na otok.

L. 4,

Ferdinand je po dokončanem VI. gimn. razredu nastopil v
Franciškovo red., in je bil mnogo let profesor naravoslovja
in matematike na pariski gimnaziji.

Moja mati... doim se bili Meyrji slovenščina bolj vešč.
Moja mati je bila izborna šivilja; zato je imela bidežob
zaposlena v mnogih meščastih družinah, karer je ho-
dila dan za dnem šival. Redi tega me ni mogla sama
gojiti, boter in stric Simon mi je prišel v pomoč, prednika,
bratjeva Petriča in me je njeemu izpouil.

21. b. okoličani se bese imera niso puznjali pa pa so govorili
in je enaj mesto; Vopren & T. 17. 18. 19. 20.
hatte zwei Töchter, die ältere Lia-Lea, hatte
fehlerhafte Augen, die jüngere Rachel, war ohne
Fehler. Jakob antwortete: ich will dir um deine
jüngere Tochter Rachel 7 Jahre dienen; darauf,
erwiderte Laban: es ist besser, ich gebe sie dir
als einem andern Manne, bleibe bei mir. Als
die 7 Jahre um waren, verlangte Jakob vom O.
heim die Rachel zur Gattin, dieser war damit
einverstanden und bereitetete eine große Hochzeits-
tisch.

2. ~~Našolito mesecu pa svojem rojstvu, sem se
znašel že v ptujih rollah, pri Ribiču Falkaj.
in kako se je to zgodilo, nisem mogel nič,
dar doznati. Ribič je terdil, kakor da me
je vzel in golega usmiljenja, mati pa je
vedno predavjala, da so me njej odvračali
postati njeni volčji.~~

Moja mati je bila popolno gluha že od višjege
20. leta, tudi slovensčino je slabo obšla,
dala ker so v Prunmerjani obitelji ^{večinoma} nemško govo-
rili.
Ribič je bil svoj živ dan nemanič, kot
kmečki fant in Rakle je bil 14 let vojak,
po tem pa sam ni vedel, kako naj se preživi,
bil je nekotliko časa sluga v bolnišnici, ki je
bila zraven haše Kapitelkega cerkoviča,
potem pa je postal branjec, ni poznal
nobene črke in nobene številke, domislje,

63

127

val si je pa da vse ve in vse zna! Tker
mu je branjarija le malo nesla, vzel me
je da bi si z menoj kaj prislušil; tudi
druge dečke je imel v svoji oskerbi, da si
je z njimi lajšal svoje življenje; ~~in tega~~
~~stedi, da me ni vzel iz usmiljenja.~~

Njegova vzgoja je bila dobra, Ker smo
Kerščanstvo živeli, mnogo molili, petke
in svetke strogo spolnovali. (Tko sem
lil se prav majhen in se hitro nosil,
me je Ribičevska seboj vzela v šmarjenske
in rudolfovске Toplice; to so moji
prvi spomini.

Stanovali smo v prvi hiši zraven mostu, št.
83, lastnina gópe Marije Papir, zdravnikove
udlove, tudi št. 82 je bila njena last. V
tej hiši št. 83 sem bival, izjemši eno leto,
ves čas do mature l. 1882.

1865

3. Silno pretresljivo je spamin na
 tuzen dogodek, ki sem ga doživljal lepega
 polstnega dne, 12. julija, ob 2^h popoldne.
 Silna množica ljudi se je pomikala na Ka-
 pitelski hrib, da je bila navzoča pri u-
 smertenje treh mladih ljudi. Nek kmeč
 ki fant je naščuval dve desli, da sta
 njegovega očeta - gospodarja umorili. Tri
 trije so bili obsojeni na vislice, in dne
 12. julija se je obsodba izvršila. Mene
 je Ribičevka na Kapitelski hrib nesla,
 videl sem, da so zločinci na stolo stojčo
 ljudsko množico žalostno gledali, pozneje
 pa, da so imeli navzdol povešane glave.
 To je bila zadnja javna justifika.

rija. Še le 33 let pozneje, v novemb. 1898, je bil na smert obsajeni 22 letni fant, ki je na Gorjancih umoril svojega tovariša radi 6 goldinarjev, usmerten. Obsodba se pa ni javno izversila, temuč v Prusiji na hodniku, enako dve leti pozneje, v marcu 1900. Ko je mladi, v smertnem strahu se tresoč rigan izjavil:

„saj nisem toliko kriv“

11. (Teh dveh dogodkov nisem v Pr. dolfovu doživel, ker sem bil že od srede septembra 1895 na Dunaju; ne poročam samo svojih doživljanj, ampak tudi ker sem iz časopisov, in znancev zvedel in tvoji del rudofovske zgodovine; vkljub temu je moje poročilo zelo pomembljivo, ker nimam pri noblih dovolj virov;

1081 Gradec (4)
 1391 opidum Marktstall (7)
 7.4. 1365 Puloferment

di proti Kandijsi in dalje na Trate K
 ljudski veselici. Dobro sem si v spomin
 vtisnil, da so ob belem dnevu moške v
 rusedih srajcari za godbo Moravali, (še
 le v poznejših letih sem zvedel, da so) to
 bili lublanski Lovoli, njih zastavo je no-
 sil Drenik

Ker je cesar Franc Jožef dovolil, da
 se od cesarja Jožefa II., leta 1783 odpravljè.
 no ime Rudolf, mestu zopet poverne, je
 zavladao v Rudolffu veliko veselje, veli-
 častna razsvetljava na večer 18. novembra
 in slovesna sluzba bozja na godovni dan
 cesarice Elizabete, 19. nov. v Kapitelški cer-
kvi in obilica vihrajocih zastav je dala
 duška temu radostno-hvaleznemu čutu.

Karlsruhe 442 86
 103 132 Karlsruhe 1580 740 Karlsruhe
 v. J. 1800 Karlsruhe
 13

in masturku, in me samo izgovarjanje ampak tudi
 pisanje, ker se do danes ne vemo kako naj pišemo:
 Novo Mesto, Novo mesto, ali Novo mesto, ker ima vsaka
 teh treh različnost svoje zagovornike. ^{„m. pisatelj se je odločil“} g. Dr. Albin

Temu glasu se pride v oči edino to, če se sprajmo
 ime Rudolf. Krajinski lastnih imen moškega
 spela je v Sloveniji mnogo, omenim le nekatera:

~~Beljak, Bovec, Dragomer, Ihan, Javorina, Kranj~~

~~Maas, Črna, Plesnik, Rater, Cimentin, Smihel~~ Vini
vseh

^{Benčin, Huber, v gori, bližini}
 Galog. Mgovor da bi se ljudstvo vrnělo: Ru-
 dolf ne privadilo je žalov, osobito dandanes
 ker imamo toliko osnovnih šol. Licer si pa
 narod besede po svoji volji kuje in pretvar-
 ja, kakor mu ljubo. Glej je toraj ne tem
 če naši ljudje, ki čerko k čestokrat kot v
 izgovarjajo n. pr. vol, vol, volne, ^{poli,} vola, v bes-
 di Rudolf, ^{izstop} k v čerko v spreminjajo in jo v
 sledicim f asimilirajo in toraj Rudolf in
 rudovski izgovarjajo, to se ni prevlekla po-
 tvora, če pomislimo, da Aene Rus kot

65

h⁶

6. Dunaj slovi' po vsem svetu kot mu-
zikalično mesto; a jaz moram priznati, da na
Dunaju čujem love malo muze, največ ob
ne deljah pri slovesnih službah božjih; zelo
mnogo sem se divil glasbi v svojih otroških
letih v Rudolfov; tu je bil centrum mu-
zike za vso okolico, daleč na obzok. Lul
sem instrumentirane maše v Kapitu in
samostanu, meščani so sedelovali pod vod-
stvom Kapitelškega organista Jožefa Kraus in
izbovnik samostanskih organistov in profesor,
jev P. Inocenc Guidova 1860-68 in P. Ra-
faela Klemenciča, 1868-74. (Temu našemu
vojaki, vojenemu na Kapitelškem hišu, se
je zgodila velika krivica, ko so ga predstoj-
niki l. 1874 odslavili od orglarstva; go-
tovo mu je bol, ki jo je radi tega rapo-
stavljajna čutil v srcu, in jo tiho

05
b
i
prenašal, zelo prihrajšala življenje, in je
ta Kovenjak po duhu in telesu prerano hi-
rati prišel.)

Razun godbe meščanske garde smo
imeli priliko skoraj vsak lepi poletni
dan se vojaško godbo slišati. Tuskaj je
bival v garniziji 4. lovski bataljon, vsa
Na Kompanija je imela dva trubentāci,
Ko so se vojaki od vaj na Tratah pri žabji,
vsi vračali, navadno okoli 11^h dopoldne,
so trubentāci trobili dvoglasne koračnice,
ki so po mestu mogočno odmevale. Razun is

Popoldne so imeli trubentāci svoje
vaje na Lotti; sem in tje so se jim pri-
družili bobnarji mestne godbe, pod vod-
stvom Lebestina Wolfa, ki je bil h kra-
ti tudi plavalški mojster na Kopaliscu;
trubentāci in bobnarji so priravajali
hruš in šum koračnic, a tudi disonanc.

65

U septembru je zapustil mesto ry. lovski
bataljon; na njegovo mesto je tu sem došel
en bataljon peš-polka Gerstner; ta batal-
jon je imel svojo godbeno Kapelo. Ker so
se vojaki-godci morali vsak dan vaditi,
so se verho izboljšali in njihovi proizvodi
so nadkvaljevali glasbo meščanske godbe.
Vojška godba je igrala, ko se je bataljon
vračal od vaj; vodja bande je bil visok,
vitel vajah, ki se je bil svest svoje časti,
in je ponosno vihtel v ravnici svojo obrat-
no palico; (lahko si je misliti, da so
gospe in gospodične ^{zdravij gošče} hitele k vlnom,
moški pa so na tergu stojč z radostjo spre-
zovali lepi vojaški prizor.)

Godba 7. lovškega bataljona je včasih pred
rotovžem koncertovala, kjer sta leta 1864
se dva kostonja stala.)

7. V tem času se je pričela
vzbuhati narodna, slovenska zavest. Pral,
no društvo Casino se je ustanovilo l. 1840,
svoj sedež je imelo v Langerjevih hiši št 40,
hotel 'K solncu'; največje število v mestu
je imelo tam na razpolago; njegovi udje
so bili uradniški in meščani. Spčetka
so se složno kratkotrajili; toda v tisku let
se je nemški uradniški pritisk pričel ne-
prijetno javljati, radi tega so pričeli meš-
čani na to misliti, da si svoje lastno,
slovensko društvo omislijo. Po premaganih
različnih ovirah se jim je to posrečilo, in
svoje bralno društvo so čitalnico imenovali.
Prvi dan novembra 1865 se je ustanovi-
la čitalnica. Monjarski mojster Anton
Hočevar je odstopil v svoji hiši, št 74 na

glavem tergu društva veliko dvorano z malo sobo; ta je služila za čitalnico, velika dvorana pa za različne prireditve, predavanja, ples in gledališke igre.

Prvi slovenski igralci so bili trgovec Karel Kalčič, nasproti hotela Na solnici, steklar Ferdinand Seidl, nadporočnik mestne častne garde, klavirski pisar Rohrman in gospica Sule; vsi ti so slovenski Taliji do konca svojega življenja zvesti ostali in dokaj naslednikov izrekli; vse je preživela modistinja, vedno po najnovejši modi elegantno oblečena Madriga Sule, ki je svoj zemeljski tek končala 16. aprila 1907, v starosti 64 let. Igrali so: Juran in Lofija; Mlinar in njegova hči; Županova Micka.
Gospa Sule si je l. 1904 kupila bilo na Germe za 14.200 kron.

(8. Maja Kazine v teh letih so bili:

Ernt. pl. Lehmann, derjavni pravdnik; Toussaint
Jelovšek - Tichtenau župan in postar; Jož. viter
Leuchenstul prezident; Jan. Křivan, Anton
Goričar, Frey - Redlwert, pl. Luber - Obroz, sveto,
valci stroji. sodišča; sekretar Vajtlard
Gandini, asistent Jovdar, pristav Karl
Pesjall, odvetnik Dr. Škedi; kancelijski
uradniki Franci, Karl Kastelic; davkar,
ski kontrolor Anton Piskar; grof Margheri;
Anton Smola, Karl Germ, Langer pl. Podgora,
inženerska uradnika Franc Štula in Dorac;
stotnik Albert pl. Lehmann; Karl Luxar i. dr.)
^{novi volavajini}
člani cit. alni: Martin Mohar
predsednik; Ferdinand Škern, namestnik; Simon
Brunner; okrajni zbirnik Dr. Ručar; mestni
tajnik Tomaz Lukanic; odvetnik Dr. Rozina;
Dorjan Semen; Josefa Skabene; grof
Barbo je bil ^{nekaterokrat} predsednik od leta 1868

do svoje smerti, ki ga je zadela 22. novembra
 1879 na Dunaju, avskultant Mlojz Leh;
 prezident Teodor Napret; svetnik Dr. Andrej
Vojtko; davčni uradnik Skušek; pristav Jož
Gordesic; avskultant Dr. L. Gestrin; Komi
Adolf Parzer; prof. J. Ferdina; avskultant
Rajm. Svinger; Anton Rohman mlaj.;
Karel Roorman, gostilničar; mitelpia Leopolda
Post.

1866

9
5

9. V tem letu je dobila samostanska cerkev svoje zalo lice. Tě leta 1862 so povišali zidovje stolpa za 1 seženj; dodali so mu novo, šiljato gotško streho in jo z pločvino potrili; če je solnce na pločvino sijalo, se je vsa streha tako svitlo blesketala, da ni bilo mogoče vanjo gledati. Rekli se je, da se barva nove pločvine ne prime, in da bode streha pozneje rudeče pobarvala, ko bo pločvina po vplivu padavin in viharjev vaskava postala. Tudi vro so v stolp postavili; ta se je pa pogosto kujala; Kapitel stla ura je bila zanestljiva.

Leta 1866 je dal guardjan P. Rafael Klemenčič 11 seženjev visoko cerkveno pro.

in brenzijskem
čelje v gotatem slogu prenoviti in poziti,
viti. 9

(Orglje je naredil pred 100 leti lublan,
ski mojster Jur Eiserl; omaro za orglje so pa
zgotovili samostanski mizarji in jo po-
stavili na evangelski strani klora. P.

Rafaël je dal ^{klor} 2 b močnimi stebri podpre-
ti, orglje na sredo klora postaviti, jih
7 5 novimi registri podbrpiti in lučiče
base v 2 novi, veliki omarii zapreti.)

10. Po smerti prosta Rudolfa barona
Tierheim l. 1802 je ostala Kapitelška prosta,
ja nerasedena. Baron Tierheim je bil cister-
cijan v stiški opatiji; po razpustu opatijske
dekan v Trebnju. Vakatura je trajala 8
let; med tem so Francozi zasedli deželo,
in l. 1810 so Kapitel do sela zatekli.

Po porazu Napoleonove vojaške sile, je
 Kranjska dežela postala zopet del Avstrije in
 Rusofobci so prvili l. 1816 cesarja Francea
 da bi Kapitel zopet osnoval; cesar je pro-
 šnji meščanom ugodil, a predno se je Ka-
 pitel v celu, zelo zmanjšanem obsegu zopet re-
 stituiral, je postalo 15 let; še le leta 1831
 so zasedli prošt in 4 Kanoniki svoje sedere.

Prvi prošt je bil Jdrifšan Andrej
Albrecht 1831-48; njegov brat Mihael, je bil
 župnik v Smihelu. Imena soustoličenih
 Kanonikov mi niso znana, pač pa ona iz l.
 1853; v tem letu so z proštom vodili duhovno
 pastirstvo Kanoniki

- Jozef Janko, roj. 1783 v Smartnu pri Kranju;
- Ignac Jugovic, roj. 1782 v Skofji Lohi;
- Franc Jelovšek pl. Fichdenau, roj. 1793 v Luliani
- Franc Vesiti, roj. 1774 v Vidnu (Moline) na

Beneštem. Kapitelški vikar je bil Janex
Zavorl, ki je bil mnogo let beneficijant v
Višnjigovi, in je tam kot glatomasnik u,
merl.

(L. 1836 je v juliju in avgusta Kolera
umorila 105 ljudi.

L. 1840 sta bila dva franciškana pro,
glasila svetniklona; njima na čast se je obha,
jala v samostanu od 25-27. oktobra tridnev,
nica; zjutraj je pridigoval Manouill.)

Božji grob na Germu je bil profaniran
od leta 1810; l. 1842 so ga zopet blagos,
lovili. Polnišnies so stvorili l. 1845 v
hiši tik mečnarja, ki so jo kupili od mikar,
ja Godfrida Butlerja za 1175 fl.)

Prost Albrecht je dolgo bolehal in je u,
merl 20. nov. 1848. Nastala pa je govorica
da ga je njegov strežnik, ob povratku z
sprehoda umoril.

S 10

Pogrebni govor je imel najmlajši Kanonik, slovenski pisatelj in beneški Slovencu Karel Veriti; res je bil Veriti najmlajši le kot Kanonik, ker so ostali trije Kanoniki pred njim v Kapitel vstopili; dejansko pa je bil Veriti najstarejši izmed vseh; prost Albrecht je živel 66 let in 2 dneva; Veriti pa je bil 11½ leta starejši od njega.

V juliju 1849 je bila biema v Rudolfovu; tedaj je zbolel Kanonik Veriti; knezovičof Ant. Alojz Wolf sam mu je podelil papirjev belagorov; Veriti je umrl 16. julija in je dosegel 77 let in 7 mesev. Prost in Kanonik sta bila pokopana na novem pokopališču, nekdanjem Kapucinskem vertu. Veritijsva plošča z latinskem besedilom je bila železna in na desni zunanji strani Kapela vziđa, na; na Albrehtov spomenik se pa ne spominjam.

la

10
a) zraven Veritijeve ploče je
bila vzidana tudi železna ploča Kan-
nika Antona Strohma; ta je bil rojen 16.1.
1781 v S. Vidu pri Stični, posvečen 22.5.
1804; v dokaj mladih letih je dobil Kanoni-
kat; pa se mu je odpovedal in odšel
kot župnik in dekan v Leskovec; tam je bil
l. 1843 in imel naslov častnega Kan-
nika Rudolfov Mega. Tam je tudi ^{l. 1857} umrl,
a se je dal tu pokopati. Kot dekan je i-
mel Strohm dva kaplana, ker je leskov-
ska župnija zelo velika, razen tega pa
še za svojega pomočnika Rudolfovčana
Jožefa Bonecja; ta je bil rojen 9.2.1818,
posvečen 5.8.1841; l. 1859 je bil župnik
v Radecah; dve leti poznej dekan v
Kočevju.

u

Dne 22. avg. 1850 je obiskal samostan ^v Tr.
Ignac Knoblehar, v turški obleki z veliko brado.
 Rodil se je v Silocijani 1819; gimnazijo obiskoval
 tukaj in kot petošolec je poslušal govor sh.
 večega severno-ameriškega misijonarja Tri-
devika Barago. Licej je Knoblehar doveril
 v Ljubljani in se podal v Rim; tam je pel novo
 mašo 1845; podel se je na misijonsko delo,
 vanje v Africo; l. 1848 je bil imenovan apostol,
 skim vikarjem za vsa osrednja Africo. TR.
 dolgoru je masoval, se podal v Silocijan
 obiskat svoje starše in brate, in se zopet
 povernil k svojim zamorem. Leta 1858 se
 je zopet v domovino podal, a je umrl v Me-
aplu 13. aprila, ^{v dobi 37 let.} Abuna Soliman je v Silocijani
 potopani.

V septembru 1850 je izbruhnila ko-
lera v drugič; dne 30. sept. je bilo 12 mrtličev;
 umrlo je okoli 100 ljudi, med temi tudi
 kanonik Jozef Jento. Ostala sta le 2 kanonika
 in vikar.

28.6.47 11
17

11 Po smerti Andreja Albrechta je ostala prostijska stolica 3 1/2 leta nerasedena. Dne 9. maja 1852 se je uvedlo v stolice prista Jerneja Arka in dveh konviktor Jožefa Zagarja in Andreja Meterca. Prost Arko je bil rojen 22. 8. 1799 v Dolezjivasi pri Ribnici; mnogo let je bil župnik v Vodicah; tam je pridobil izbovno go slikarja Mateja Longusa, da je slikal cerkev na Smarnigori, ki je pa že 23. 10. 1855 v 63. letu umrl. O svojem prihodu je dobil v Kapitlu le 2 konvikta, Jugovica in Jelovška. Jožef Zagar roj. na Virnici dne 22. 4. 1782 je bil župnik v Lemiču; Andrej Meterc, roj. 15. 8. 1808 v Hegunjah, je bil podvodja v Lublan, skem seminšču.

Delovanje prista Arka je bilo blagosloveno;

Kot 4 letni deček sem bil pri njem; dobival sem namreč mesečno podporo iz ubožnega zaklada, ki se je v Rožitlu izplačevala; radi tega me je prošt Arto dobro poznal; pogledil me je netoč luberanjov po glavi in petel; le priden bodi fantek, pa se ti bode dobro godilo.

Dne 18. M. 1853 je umrl Kanonik Ignac Jurgovic; na njegovo mesto je prišel župnik pri sv. Petru v Ljubljani, ^{Matej Svetličič,} voj. 5. 9. v Spodnji Idriji, ali kakor tam pravijo: pri Tovi.

Koncem prosinca je došel v Rudolfov stol Fridrich Paraga, rojen v trebanški graščini, ki sol ni tukaj; temuč v Ljubljani obiskoval, od tu se je podal v Metlito kjer je bil prej ka. plan.

11
20

Veliko soboto 26. 9. 1853 je počil ve-
liti Kapitelški zvon, ki je tehtal 1120 kg. prošt
Arlo je dal pri zvonarju Samassi v Ljubla-
ni 4 nove zvonove uliti; dne 25. 11. 1855 so
jih pripravili; vkljub slabemu vremenu jih
je sprejela ogromna množica mestčanov 2
godbe; njih teža je 239 kg, 575 kg, 1060 kg in
1744 kg. Bili so zvonovi da je najje lahko
ponesna bila Kapitelška cerkev in mesto.

Do l. 1810 so pokopavali merlice
- izvemii jozefinsko dobo 1785-1800 - okolo ka-
pitelske farne cerkve; Francozi so l. 1810
župni cerkvi sv. Miklavža prepustili velik
del nek danjega Kapucinskega vrta v sverho
novega pokopališča; po preteku 46 let sta
v predi novega pokopališča seridala Kapelo,
ali malo cerkvice Benjamin Jelovšek pl. Tich.

60

11,1.

tenau, ki je v kamen pred 18 leti volil 200-300
guldinarjev in Kanonik ^{popovčino 26} Franz Jelovšek pl. Tsch.
tenau, ta je bil premorčen ^{11,10 57} ki je ^{meščanu} Rix,
zolinu, ki je bil v stiski posodil svoto 960 gol,
din.; to je Kapitul, kat dediču, povornil Rix,
zolinu sin Emil, po očetovi smerti. 1888.

12. Prošt Arks se je zavezal za revne
otroke; sprožil je misel da se ustanovi di
jaško podporno društvo in ta zamisel je rodi,
la tisočeri sad. Leto za letom izkazuje gim,
nazjško izvestje darove, ki mu prihajajo od
članov, počenji od leta ustanovitve do sedaj,
nosti; jaz često pregledujem te sername
in običujem davečljivost uradnikov - nek,
dajih učencev - in meščanov, ki polagajo
svoje prispevke 10, 15, 20 in več let - do svoje
smerti, omenim le gospe Jozipino Skaberne in
Marijo Rohman,

Niti Kruta prva svetovna vojska 1914-18²⁰
 ni ustavila toka darovitosti, kakor to prvi-
 čuje zadnje iverstje iz leta 1940, ki sem ga
 prejel, ko je na Dunaju že drugo leto ne
 vladal, temveč strahoval in terpinil in
 obglavljal ljudi samoglavni prouvoščitel
 druge svetovne vojske, zatiralci in morilci
 slovenskih narodov, antikrist - Hitler. Prva
 poročila navajajo imena le okolo 30 darovalcev;
 zadnje iz l. 1940 pa 161 rednih in podpornih
 članov, med njimi sinove in vnuke, onih, ki
 so pred 80 leti postavili društvu fundament.
 Koncem julija in pričetkom avgusta je iverstje
 moje najljubše čtivo, ki me vedno globoko
 gane in mi nadomesti potovanje v kraje
 mlada dostnih dni, katerih že 50 let nisem videl.

Škofijski Komisar glede ¹²verouka in verskih
 vaj na gimnariji in ljudski šoli je bil Kano-
 nit Jelovien; ta je daroval l. 1858 2 ban-
deri solama; prost Arto je 10. majnika l.
 goslovil gimnarijko in ljudskošolsko bander-
 ob existenci dveh Kanoovitov in dveh francisk
 nov. Knerovitelj Ant. Alojz Wolf, veliki dobro-
 nit gimnarijski, ^{ki} je listveno prispeval da
 se je otvoril na gimnariji 1854/5 7. in 8.
 razred, je umrl 7. 2. 1859.

Smavnice so v Kapithu uvedli l.
 1857; zjutraj v slovenskem, zvečer v nemškem
 jeziku.

30. 6. 1947

73
22d

13. "Ilustrirani Slovenci" prinaša dne 25. junija 1930 sliko Rudolfova iz 17. stoletja. Iker ima na tej sliki Kapitelška cerkva, kjer le stolp in njemu priridani steni v romanski del, menim da slika ni iz 17. te muč iz početka 16. stoletja. Leta 1499 je cesar Fridrik v zadnjem letu svojega življenja ustanovil Kapitel in župnika v St. Rupertu, žaloba pl. Buersperga - Turjaškega - prvim prostom imenoval. Turjaški je kot prost ostal sēntruperski župnik in je imel v St. Rupertu za izvrševanje dušnega pastirstva svojega namestnika, vikarja. Z župnijskimi dohodki je Turjaški zidal gotiško farno cerkev v St. Rupertu; ta ponosna gotiška stavba je bila l. 1497 do delana; čisto naravno je da je hotel Tur.

jaški imeti kot Kapitelški prost svojemu
 novemu dostojanstvu primereno cerkev, in da
 je romanskemu delu cerkve sv. Miklavža pri-
 ridal gotiški presbiterij. Ozemlje na ka-
 terem sta staba stolp in romanska cer-
 kev je zahtevalo, da se je širili presbi-
 terij moral okoli romanski cerkvi privi-
 dati v upognjeni osi, da je imel proti
 severu in jugu dovolj trdne zaskembe
 v fundamentih, in na površju tudi še
 dovolj prostora za polkrališče okoli cerkve.

Kapitelška cerkev glede posvne osi
 ni edina na svetu. Najstarejša dunajska
 cerkev je ona sv. Jarlova v XIX. okraju,
Heiligenstadt; zidana je bila sv. sv. Seve-
 rina, pred letom 482 t. j. dobrih 1000 let
 pred Kapitelško. To je le mala cerkvica,
 romanski del Kapitelške cerkve ji je zelo

prodoben, tudi ima še danes plošnat, ²⁴le
 sen strop. Ker ta cerkev že v 19. stoletju
 ni zadostovala, so pričeli okoli l. 1907
 novo zidati a je tudi niso ^{takoj} mogli dovršiti,
 pozneje so sodali prezbiterij in ta stoji
 radi oramlja v upogibanju osi R osrednji
 ladiji. Tudi nekdanja stolpjska, sedaj
 prostijska cerkev v Dunajskem Novem Mestu,
 ki stoji v sredi mesta, na ravnem terenu je
 pošev zidana; enako tudi - če se ne motim
 stara glavna mestna prostijska cerkev R
 sv. Kleri v Gnaden; prestara cerkev Marija
Štejn v I. dunajskem okraju, tudi nima ravne osi.

14. Čas v Materem je prvot Arlo svojo
 duhovnopastirsko službo v Rudolfow u,
 pravljal, je bila doba preelujajoče se gotike.
 Dasi je živelo na Dunaju mnogo večjih,
 dovolj izurjenih arhitektov, so pozvali

dunajski mestni očete iz Nemčije slavne,
 ga gotičnega strokovnjaka ^{gotične} stavbinskega mojstra
 Friderika Smida, da jim sezida nov votovni
 v gotičnem slogu; tudi nova votivna cerkev
 je osnovana na čistem gotičnem slogu. Toda
 Smid je hotel vse gotičirati kar mu je prišlo
 pod roko; tudi romanske in renesanske delo
 gotičnih stavb. Torej so se pa avstrijski
 arhitekti odločno uperli tej gotičski manii,
 ji rekli: vsak čas ima svoj slog; nove
 stavbe naj se zidajo novemu času primer-
 no; stare stavbe naj se popravljajo v svo-
 jem, nikalov pa ne v kakem drugem slo-
 gu. Velik vršič je nastal radi perov-
 stolnice sv. Stefana na Dunaju, ki jo je
 hotel Smid gotičirati. Dunajski arhitekti
 ti so se uperli in ^{so} zmagali; cerkev sv.
 Stefana ima romanske, gotične in rene-
sanske ⁱⁿ baročne dele do danes.

2. 14

Tudi Kranjska duhovščina je bila
za gotilvo zelo vnetá; ne moremo se torej
čuditi, da je ta doba tudi Rudolfovu da-
la svoj znanst. Prošt Arko je stolpu
odstranil streho & šebulno obliko iz baroč,
ne dobe, ki gotovo ni bila prvotna, in jo
nadomestil z gotiško, šibasto obliko; na
mesto skodel je dal streho & temnimi
skriljastimi ploščami pokriti; visoka okna
^{v stolpu}
& so dobila gotiško smučje; to je bilo delo
l. 1860; tudi veliki altar je iz te dobe,
prošt Arko po vsej pravici g. amore & psal,
mistem več: Gospod, ljubil sem lepoto
tvoje hiše. Ps. 25, 8.

Proštu enak je bil prof. P. Rafaël Mh,
menič; ki je kakor smo že čuli (9) samostan,
sko cerkev okrasil z bizantinsko-gotiskem
proščjem in je tudi ogromni ladjini

obok dal z gotskimi motivi in rebri²ⁱ
poslikati. Nad prižnico je bila slaba umi,
vajočega sv. Frančiška, na oboji so bili njegovi
sobratje, eden izmed njih je bil P. Higismund
Jerajev natančno posloven.

(V dneh 19.-21. aprila 1863 je bila v samostanu,
ski cerkvi v čast svetih japonskih mučencev
iz reda sv. Frančiška. Prošt Arko je prvi in
tretji dan slovesno službo božjo dopoldne
in popoldne opravil.)

Dne 8. aprila¹⁸⁶⁴ je umrl kanonik Andrej Metere,
njegovo mesto je zasedel Simon Vilfan,
župnik v Kranjski gori; rojen je bil 20. 10.
1802 v Skofjicah.

15. V letu 1868 je pobrala smert
5 duhovnikov; samostan je dočel Bridle
Ratastrofo; na Svečnicu je umrl 29 letni
profesor p. Adolf Kollalj; 3 tedne pozneje

64
15.
2j
profesor p. Konstantin Popovič v 24. letu; in 4. 4.
prof. p. Inocenc Guidoec, izboven organist v
35. letu; za njim je postal p. Rafacl Klama,
šic organist.

Teden poznej je zatisnil vici Kanonik Franc
Jelovšek pl. Lichtenau, prvi in zadnji ka-
nonik, plemenitega stanu in značaja. Na
njegovo mesto je bil imenovan Anton Belin,
župnik v Lovi pri Lublani; rodil se je v
Lublani 12. 12. 1804; spominjam se ga; toda
on je bil le nekoliko ^{let} tukaj, kjer je tudi umrl.

Prostee Ardu so to leto vprašale
moči; ni se mogel ^{v samostanu ipi. cerkvi} vdeležiti slovesne
tridnevnice v čast gosposkih mučencev
iz pada sv. Franciška v dneh 26.-29. aprila,
bolehal je ^{da} in dne 14. sept. je zapel veliki
zvon Kapitalske cerkve meščanom nazna.

a

15.

Veliki, veličastni altor, zadnje delo
prošta Arta, je izdelal kipar Matevž Tomš v St.
Vidu nad Lublano; v avgustu 1868 je bil altor
tu sem prepeljan; prost se je veselil, ko je videl da
se altor vira in hrepenel po dnevu, da bude mogel
na njem opraviti sv. daritev. Knezoškof Dr. Vidmar
je dovolil da bude 22. 9. altor konsekriral. Zgo.
dela se je tako; potem je škof bral sv. mašo na
novoposvečenem altorju in zatem delil sv. birmo.
Zar sem bil tik novega altorja birmam - kaj
pa prošt Arta? Nepričakovano ga je zgrabil
bolezen, in 8 dni pred altorjevo konsekracijo dne
14. sept. ...

46

nujoc, da jih je za vedno razpustil njih
skrbni dasni pastir prost Jernej Arko; po.
Kopali so ga na evangelski strani pokopa,
Lijneⁿⁱ Kapele, tam so vridali tudi marmor,
nato ploščo sive barve z slovenskim
besedilom.

Prost grof Attems, goriški nadškof,
je dne 12. 9. 1756 položil relikvijske sv. Teliksa pod
menzo velikega altarja. Zar pa se dobro spominjam
da so bile na enem izmed teh stranskih altar,
jev na epistelski strani, in da so jih od tam
prenesli pod menzo velikega altarja. To
naviderno nasprotje si tako razlagam. Prost
Arko je dal stari ^{veliki} altar odstraniti, in ga
nadomestil z novim v gotičnem slogu. Pred
so poderali stari altar, so prenesli relikvijske
sv. Teliksa na stranski altar, le začasno, dokl
se ugotovi novi veliki altar; ~~Moja je pa~~
~~tudi, da je bil veliki altar is le zadnje dni~~
~~pred Arkovo smertjo postavljen. potem so~~
jih vložili v novi veliki altar.

Se. Proit Aulo ni bil edini ki je ¹⁵
dal narediti gotični altar. Tudi na Dunaju,
kjer je bil, in je še sedem mojstrov in profeso-
rov arhitekturne umetnosti, so gradili v
tej dobi velike altarje v gotičnem slogu,
l. 1846 za cerkev Marije Stiegen, l. 1844
za avgustinsko cerkev, oba altarja sta še
višja nego je Kapitelški, in oba sta še do
danes nedotaknjena, kar se o Kapitelškem
ne more trditi. Iz vneme za gotiko so bili
stavljani ti altarji, in iz vneme za gotiko, ki jih danes
nekaterniki najraje in cerkev pametali, ker garko-
vajo vlna in s tem kaže motijo in manjšajo
pobožnost in molitev.

1.7.1947. 16

2. l.

16. Vojvoda Russell IV. ustanovitelj, je dal
svaji ustanovi, mestu Rudolfovu ne samo
svoje ime, ampak tudi posebne pravice,
dne 7. aprila t. j. v ponedeljek po svetni nedelji
1365. l. Te pravice je moral zvesto čuvati
mestni zbor, ki je bil sestavljen iz treh sku-
pin: iz notranjega sveta, iz zunanjega sve-
ta in iz občine. Notranji svet je imel 12
členov, zunanji 24, občina 48 članov. Kako
se je prva volitev veršila, se nam ni sporo-
čilo, vemo pa kako so se naslednje. Volil-
no pravico so imeli le pravi meščani; v
nedeljo pred sv. Galom, 9.-15. oktobra vsakega
leta je zvon na rotozju od 6-7 ure zjutraj vs.
lice k volitvi vabil; ker je v teku leta kak
občinski mož iz mesta odsel, bil izključen

16
2.m
ali je umerl je bilo treba ^{zbor} spopolniti;
najprej so naslednika volili v notranji
svet; potem v zunanji svet, in slednič v
občino; No je bil na ta način mestni zbor
zupet polnoštevilen, je po stari navadi pri-
segel na postave in mestne svobščine.
Kdor je bil zvoljen v občino, je imel upan,
je, da ^{se} časoma pomakne v zunanji svet
in iz tega polagoma v notranji svet, ki
je bil takor rekoč mestno prvenstvo.

Glavar mestnega zbora je bil sodnik,
ki je bil za vsako leto posebej na slednji
način izvoljen: Notranji svet je predsta-
vil vnaujenemu svetu in občini 2 kandida-
ta, eden izmed njih je bil navadno sodnik
preteklega leta. Volilci so smeli oba
kandidata odkloniti, na kar jim je

16

notranji svet predložil dva druga kandida^{ta};
ta; enega izmed teh dveh so morali sodnikom
izvoliti.

Tako so volili meščani svojo gospoko nad
450 let; svojo gospoko, ker je mestni zbor
imel^{ono} oblast, ki je danes v županstvu, okraj-
nem glavarstvu z podredjenimi finančni-
mi oblastmi in okrožnem sodišču; nek-
danji mestni sodnik je toliko veljal,
kakor danes župan, okrajni sodnik,
okrajni glavar in okrožni prezident!

Sodnik je imel le enega predstojnika,
vice doma t. j. vladarjevega namestnika v
Lublani; ta pa ni delal sodnikom ni,
kakih težav, sodniki so bili vgladni,
mogočni gospodje celih 400 let; šele
vladavica Marija Terezija 1740-80 je
pričenjala sodniško oblast omejevati;

njen sin cesar Jozef II. 1780-90 je strogo po-
stopal proti sodniški oblasti, jo je ^{je} sodni-
kom odjemal in jo državnemu jarmu
pripragal. Leto 1848 pa, ki je prineslo
narodni svobodo, je sterlo sodniško
oblast, ker so se ustvarili novi uradi:
okrajna in okrajna sodišča, okrajna glavna
stava, davkarje, finančni komisarijati in
različne deželne oblasti.

17. Uladarica Marija Terezija, so-
proga cesarja Frana I. kotinca, ki mu je ro-
dila 16 otrok, je svojega zadnjega vicekralja,
grofa Arzona l. 1747 upokojila; Kranjsko
deželo v 3 okrajna glavna mesta: Ljubljansko,
postonjsko in ruđolfsko razdelila,
in jim mestne sodnike podredila. Zadnji
okrajni glavav v Rudolfu je bil baron
Rechbach, ki je dal l. 1830 ob ridu pred

17
244

požopališčem in na tergu sv. Katarine zasa,
diti drevored; pri tem delu so pomagali vo-
jaki tu bivajočega lovškega kataljona.

Leta 1848 so odpravili tlako, desetino in
podložnost kmotov pod grajščino; tu
je izdajal Polak: Albverniens Blatt, ki
ga je tiskala tiskarna Marije Tandler.

Okršna glavarstva so odpravili in vso
deželno razdelili v 10 okrajnih glavarstev.
Prvi okrajni glavar je bil ^{tu} Franz Mordaks.
Baroni Mordaksi so bili posestniki grajšci,
ne Germ.; Konstantin Mordaks je bil dobrot-
nik samostana s. 1690; Ferdinand je del
le 1709 seridati svoglato cerkev z božjim
grobnim pri Germu in ustanovil večne mese
z obrestmi kapitala 1000 goldinarjev.

L. 1850 so vpeljali orožništvo; 485 let
po ustanovitvi mesta je prenehalo

17 27

dostojanstvo sodnika; na njegovo mesto je bil izvoljen prvi župan Bernard Hochmayer, upokojeni vojaški nadzračnik in posestnik dveh hiš; ena izmed njih, enonadstropna z vargledom na Luben, Rasen in Gorjance, je stala visoko nad Kerko, till stopnic, ki so vodile od starega mostu v mesto; mestni svetovalci so bili Dr. Supanič, odvetnik; milar Anton Rohman in lekar Karl Fabiani.

Na gimnaziji so vpeljali namesto dosedanjih varrednih, strokovne profesorje. Leta 1857 se uvedli šolske nadzornike; za Kranjske sole je bil imenovan Dr. Franc Močnik, profesor matematike v Olomucu; pri morski Slovenec, doma iz Lirkina pri Idriji 11. januarja je zgorela v Kandiji Medvedova (Clavici) hiša, q tni za tem pa Brunner, jeva v mestu.

17
a Hochmayer je imel dva sina, Dr. Ubalda, kralj. županijskega zdravnik na Škova,
Kem, in Godharda, katastralno - zemljiškega nad-
zornika za Bosno in Hercegovino. Njih mati
Monija Hochmayer je tu umrla 21. 10. 1889; njen
brat Dr. Elin Costa, ljubljanski župan in vodja
Slovincer je umrl 28. 1. 1875 v 48. letu. ^b Antoni,
ja Hochmayer je dosegla 80 let. Tudi velika
hiša na Korjanovem tergu, sedež naddekarije

17
in finanšnega Komisarijata je bila Hochmay,
njegova lastnina.

Le njegovega pogreba se je vdeležil kot za-
stopnik turkajšne žitavnice trgovec
Valentin Obelak.

V avgustu 1853 so začeli zidati drugo nad,
 stropje na gimnaziji in otvorili 7. razred,
 l. 1854 pa 8. razred z 8 šolarji, ta nove
 leto, a tudi ne malo število; vsaj so bili
 letniki z še manjšim številom osmošolcev.

Kolera se je 18. avgusta 1855 v tretji
 pojavila, in je do 3. sept. uničila 30 oseb, med
 njimi skrajnega glavarja Hervika Te,
 sela.

18. Kdo je postal Veselov naslednik
 kot skrajni glavar, mi ni znano, to pa vem, da
 je bil l. ^{1830 in} 1859 Garrarolli pl. Thurnbach
 uradnik pri odstranjenem glavarstvu, da je
 ta obitelj imela vglad v mestu, in da je
 njen sin Aleksander, rojen v Benetkah, tukaj
 l. 1840 bil učence I. gimnazijskega razreda.
 V tem času se je tu verjel pogreb, Kakovšne,
 ga ni bilo ne prej ne poznej.

66

Dne 6. novembra l. 1861 je v samostu¹⁸ 25
nu umrl fr. Alvin Ramuta, rojen na Javor
niku l. 1787, kjer je bil njegov oče oskerbnik
pri baronu Lojzu. Vselil ga je vojaški stan;
artilerijsko šolo na Dunaju je doveril z
odliko; nato je bil profesor matematike
in fizike na novo ustanovljeni bombard
divski šoli. Kot stotnik je v nekem boju
izgubil desno roko; kmalu potem je
padel s konja v globok prepad. Te ne-
sreče so ga menda nagnile da je sto-
pil v franciškanski red, kjer je klavir
poučeval v matematiki in fiziki, potem
pa je te predmete predaval na rudol
fovski gimnaziji, dokler je obnemogel.
Zadnja svoja leta je preživel v sobi, kjer
je velik preterpel na terganju. 74 let je
dosegel, 32 let je bil v redu. Njegovega
pogreba se je udeležil ves 24. lovski

18. 2. 18

bataljon z lastniki in godbo, uradniki,
mestno zastopstvo, meščanska garda z god-
bo in množica ljudstva. Na pokopališču so
zagromeli trije streljaji vojaških in meščan-
skih pušk ranjemu v čast in slovo. P.
Aquin je zapustil manuskripte svojega
duha, ki so jih iz nevednosti razrezali
in porabili v knjigovernici.

1867

5.7.1947

19

216

19. Ker sem v l. 1867 dosegel 4. leto svojega ritja, imam že več dogodkov v svojem spominu. K Langerjevim v Poganih je nekateri nedelji hotil pater iz samostana božjo službo opravljati, če se to ni zgodilo, se je Langerjeva obitel' v Kočiji okolo 9^h dopoldne v mesto pripeljala, in okolo poludne naraj vračala. Nekdo nedeljo sem se jaz okolo poludne, sam ne vem kako se je to zgodilo, zna, šel na tleh med Konjema in Kočijo, ker so me iz te nevarne situacije potegnili - ne, postkudovaneza, nič hudega se mi ni pripetilo.

V Kapitlu so postavili pred velikim altarjem novu mramorneta ograjo. Nekdo nedeljo sem bil popoldne pri službi božji; ogledoval sem novo ograjo, koje stebriči so imeli deloma širša deloma ozje premera in tem primerne dolbine. V svoji otroški

neprevidnosti sem vtaknil glav ^{2. v} ~~roxi~~
 eno teh dolbin - a sem z strahom kmalu
 oparil, da nisem mogel glave iz dolbine
 nazaj potegniti; nekoliko trenutkov
 sem poslušal, a ker ni šlo, sem glasno
 zajčkal, kar kar so ljudje prihiteli
 in me mučnega položaja vprostili.

Mimo nas je vsakdan Moravskal v
 urad in iz urada imeniten gospod: Josef
Št. Šeuchenstuel, prezident. Dne 1. julija 1850
 je bilo z slovesno sv. mašo v Kapitelški
 cerkvi slovesno otvorjeno otkrojno sodišče
 za vso Dolenjsko stran. Prvi predsednik
 je bil gori imenovani predsednik, ta je
 imel v otkrojnem sodišču ob njegovi
 otvoritvi nemški nagovor, deviatni prav-
 dnik Dr. Andrej Lušin pa v slovenskem
 jeziku. Soproga prezidentova je bila
Julija voj. Primic, po kateri je dr.

67

19

Franč Prešeren v svojih pesmih zdihoval. 22
Ta gospa je rodila svojemu gospodu sina
in 4 hčere; sin Jožef je obiskoval gimnazi-
kijo do VII. razreda, ko je obitelj zapustila
mamo l. 1868; hči Julija pa je bila že
omročena z baronom Viljemom Reebach.
Ko je njena mati Julija na Trzinico l.
1864 v gradu Novidvor, sedaj lekolnišnica s
smiljenih bratov, v Kandiji umorila, do-
segla je le 48 let.

Prešerinove sestrine bolečine pa niti kakor
niso bile smertonosne; on se toleriral
z Ano Jelovšek, ki mu je rodila dve
dehlici in dečka; vsi trije so umrli v
mladih letih. Menim da je bila ta
bol hujša od prej omenjene.

Po svoji upokojitvi se je prezident Seurker,
studen preselil v Gradec in je ondi umoril
d. d. 1879 v starosti 66 let.

Gradec Novidvor v Katerem je oči zatimila
prezidentova gospa, je bil zidar l. 1629 a

a 67 19
Kallor to narnanja. Monostih nad vrati:
Aula nova Marti otisso Tenerique adu,
Lanti"; varun tega pa iz njega tudi lahko
povzamemo, da je bilo v. prejšnjih časih gle.
de morale ravno tako Kallor danes. Kjer
je vojak, tam je ženka; a tudi že 333
let pred Kristusom je bilo tako, Kar sledi
iz odgovora, ki so ga vojaki svojemu povelj-
niku, macedonskemu kralju Aleksandru
dali, ko jih je po Egiptu vodil.

Ta gradič se je radnja leta v ženskem
Kolenu posedoval; okolo l. 1800 je bil
njegov gospodar polkovnik de Pietro,
grasso; od njega ga je posedovala hči
Ana, ki se je omožila z otrožnim tajnikom
Vollmann; ta je kot vdova v starosti
81 let umrla 1868 in je gradič zapus-
tila svoji hčeri Ana. Ta se je omožila

z pristavom deželne glavne blagajne
Thasnom, ki je kot udova zapustila svet
31. jan. 1884. Njena hči Viljelmína je
posledovala gradič in se je poročila
z upokojenim majorjem Antonom Svet-
kowitz; bila sta brez potomcev in sta
gradič prodala usmiljenim bratom.

20. Kanalizacija z iztokom v Reke
na jugu in severu, je prevzel in dovedil
posestnik Bajnofa, Germa l. 1839.

Pri mostu so stali pod pečinami tri hiše
nasproti št. 82 in 83; lastnica dveh je bila
vdova Kastelic, tretje Smidel, četrte Spa
rovec; te hišice so podarili l. 1845.

Mestni očetje so se k sejam skajali
v rotovcu; stari rotovi so odstranili in
si zgradili novega l. 1720, pokrit je bil
z deskami in imel visok stolp. Leta
1856 so streho zopet pokuli, stolp
ki je bil lesen, podarili in nov stolp seri,
dali, ki je bil nižji Kastor leseni; tudi
ura je oznaujevala z stolpa čas. To je
bil rotovč mojih mladih dni; lope v pri,
tlieju in stolp so mi vedno imponirali,
tudi še danes, No sem že mnogo drugih
rotovčev videl.

20
36

Teden dni pred vsakim velikim sejmom
so izobesili na rotovškem stolpu ščit,
in po tergu pričeli sestavljati sejmske
sotove; sejm je trajal skoro 3 dni; v ponedeljek
so prihajali trgovci, v torek je
bil pravi sejmski dan in se je bilo
težko priviti skoro množico ljudi in
živine; v sredo so trgovci in obertniki
pospravljali svoje blago v zaboje in
odhajali. Sotove so zadnjič l. 1848 postavili.
Leta 1858 je divjal silen vihar ki je
odbil mnogo streh - po noči je pričelo snežiti
in na vseh šestindvo dan je bilo mesto
v snegu in mraru.

Po pretoku 9 let je nastal zopet požar,
na spodnjem zapadnem koncu velikega terga
ga so zvele hiše št. 84-86 Bucarjeva, Za-
garjeva, Hocvarjeva.

Skrajni čas je bil da si mesto omisli

20
30

v svojem medickem vodni rezervuaru, da
imajo ob izbruhlem požaru gasilec vodo pri
roki, ne da bi jo morali šele iz Herke
donasati in dovajevati. Sicer je dal me-
stni glavar že l. 1800 vodnjak narediti,
ki so ga morali parkrat predelati. Leta
1861 je pa Rusolfovčan Skrem, posestnik
v Metliki, od svojega ^{svatja} Antona Smolca,
posestnika germanske grejsčine, kupil mlin
in dovolil da postavi mesto pri njem se-
salto, ki naj bi gonila vodo gori v mesto.
to se je zgodilo; na tergu so postavili
dva vodnjaka, večjega blizu rotovža in manj-
šega zraven Kavarnske terase, med hišnima
številkama 70 in 79; rajun tega so napravili
naturalniške vode pod zemljo; eden teh je
poleg samoostanske cerkve med Kapelo sv.
Antona in Karmelisko Kapelo; ta dela so
se dovršila 4. oktobra 1861.

67 21
30²

21. Leto 1867 je bilo velepomembno
za marksizogor ki je v Rudolfovu bival. Da
bi Nemci dobili večino na Kranjskem, je vla,
da 1. marca Kranjski deželni zbor razpustila
in nove volitve za dan 27. marca razpisala.
Nemški kutarji so napeli vse moči, da bi zmaga-
li, a tudi Slovenci niso križem rok obsedeli.
Dolenjska mesta so volila v Rudolfovu, tu
so bili mnogostevilni uradniki vsled vla,
dinega pritiska za nemško stranko, mešča
ni pa za slovensko. Le dva Rudolfovičana
G. in L. sta se strastno poganjala za Nem-
ce, Kerčani, deloma tudi Hostanjevčani
in Višnjani so se na nemško stran na-
gibali. Le Metličani in Cernomalci so
bili soglasna slovenska truma. Volitve
se ^{je} neugodno končala; nepoštenim potom
so Nemci kajè dobili 3 glasove večine.

Slovenci so bili ogovorniki in niso verjeli v
 ano večino tih glasov; v deželni zbor pa je
 vendar prišla slovenska večina. V črne bukve
 so prišli osmošolci, ki jih je bilo 16, ki se
 pa volitve sploh udeležili niso, ker so bili
 od $\frac{1}{2}$ 8^h do 11^h v šoli. Karlov njih učitelji,
 profesorji frančiškani, so bili vsi naravno
 navdušeni in so se popoldne podali v
 Kandižo kjer so Metličanom in Lernomal,
 sem nekoliko slovenskih pesmic zapeli.
 Na vladno povelje se je versila straga pre,
 iskava; direktor p. Bernard Volk se je
 krojsto za dijake potegnil in nič hudega
 se jim ni zgodilo, l. M. K. je dobil ulico.
 Nemški duh je postajal Slovincem vedno
 bolj neprijazen, minister Stremayer ni terpel
 slovensko mislečih profesorjev. Trije osmo,
 šolci so nameravali profesorji postati

a ker so čutili da ranje ne bo de Kruha v slovenski domovini, Kvečjemu v nemški ptujini, so ^{si} po dollovcianih studijah službe irvan Avstrije pisikali, Radovičan Martin Tramarič v Rusiji, Kjer je v Smolenški celo premožen posestnik postal; na Hlevaškem pa sta vrgojevata gimnazijsko mladino Ruđolfovičan Jožef Kutil in Sentruprečan, dolenski historiograf Ivan Steklasa, ki je dogodke 27. marca popisal v Dol. Novinah 190 št. 29, 30. Oba meščana pa menim da sta bila vis-à-vis soseda Gregoric in Luser.

22. Mati mojega očeta Jera Picigas, rojena Grizdek, vdova po pisarniškem slugu Martine Picigas, je živela v svoji hišici št 203 na Bregu, til mestnega stolpa, Simunich-Fajdiga. Bila je zelo, zelo ljuba stara mamica; kadar sem jo v hiški, mi je vsakokrat podarila

Katlo malenkost; pravo bogatega sem se cu-
til ko mi je netoč v roke stisnila bakren
patagon = 4 krajcarje veljave. Ravno 4 leta
sem spolnil ko jo je Bog na Luceńico 1867 M
seli postical v 75. letu starosti. Si pač
nisem mogel misliti, da bom jaz v svojem
85. letu te verstice o njeji pisal. Njene-
ga pogreba sem se vdeležil ob strani
svoje matere.

Po svojem očetu sem podedeloval svojo voj-
stno hišo 190; če sem tudi pis svoji stari
materi, kot njen edini legitimni potomec
njeno hišo podedeloval, mi ni znano;
kot 4 letni deček se jaz za to nisem mo-
gel brigati.

P. Hajetan Picigas je bil tu gimnas.
profesor 1856-66; potem je bil prestavljen
v Samobor in je tam umrl. 15.9.1886 sem
obiskal njegov grob.

7.7.1947 23

39

1868.

23. Pri miravju Lulls sta se vsled
plinov v noči od 26. do 27. januarja zadušila
dva pomočnika, tretjega so še sбудili. Lulls
je imel svojo delarno v Hovčvarjevi hiši
št. 86, nasproti Mmelovi hiši in Narodnem domu.

Dne 2. majnika so pripeljali 4 nove
zvonove iz Lublanc za samostansko cerkev;
dan 6. majnika je bil določen da jih v zvonih
potegnejo; delo je vodil tesarški mojster
Ovojn, zelo izveden mož; prav dobro sem ga
poznal, ker je z svojimi ljudmi vsako po
letje most popravljal. Imel je mitaste,
ga sina; ta se vsede na veliki zvon z
namenom da li ga z zvonom vred kvičko
in v zvonih poteznili. Le stežavo so 15"
letnega dečka s zvona spravili, se je zelo

23.
3h

brasil. Tudi zvonove je naročil p. Rafael
Klemenčič, stari so tehtali 710 kg; novi pa
1159,46 kg. Kapitelški zvonovi, katere je pri-
skrbel povit Ardo, so imeli težo 9561 kg;
to zvonjenje je po mestu donelo do l. 1917
ko je prva svetovna vojska svoje gra-
dežljive roke po blagoslovenih zvonovih
stegnila.

24. Stric in jeroč Simon Brunner
je dal svoji hiši, ki je bila na Bregu pod
njegovo gostilno, silasto, dvostrilato streho
odstraniti, in jo nadomestiti z plainato, da
so imeli gostje razgled proti Smihelu in na
vso južno okolico. Zar sem to delo opravil,
pri tem sem pa z boso nogo nevedè stupil na
odpadek velega Kotrana; začutili silno
bolečino sem zavpil, - in takoj je prišel

24
3i

ujec Brunner, mi z oljem narilil srčgani
podplat in z platnom ovil.

~~Imalu za tem pa je ujec Simon umrel, zapus.
tisti edinega sina Matisa, ki je bil 9 let starej,
ši od mene, v žalnem sprevodu sem deljal
govorcu svetci v roli.~~

~~Po stricovi smerti sem moral dobiti~~

25. Ko sem imel 5 $\frac{1}{2}$ let so me
za birno vdlocili. Birnski pouk za dekllice,
ki so že solo zapustile in za me, ki še nisem
šole vlistoval, je bil v VI. gimnaz. razreda.
Med odraslimi dekllicami sem se jaz nezoden
pobit Kaj vsamljenega čutil; pred prihodom
g. vikarja so bile dekllice zelo živahne; opile
so in cez klopi skakale, da je bilo Kaj; mene
nobena še pogledala ni. Moj izpit je
bil kratk: prekuriral sem se, vsenoš molil
6 vesnic in 10 zapovedi sem povedal; to je

bilo. vse. Birma je bila 22. sept., moj boter³¹
 je bil Alojz Černič, trgovec z manufakturo,
 nim blagom. Opoludne smo imeli imeniten
 obed; marsikatero jedi sploh nisem poznal,
 tudi nisem vedel kako se zavzije; ena
 se mi je posebno dopadla, in sem vprašal
 kako se imenuje; so mi rekli: šatō,
 chandau; prav dobro so me pozostili,
 in povsem srečnega sem se čutil in bil
 popolno zadovoljen. Razen mene je imel
 Černič še drugega birmanca: Amila Pür,
 zolija; bil je 6 let starejši od mene, sin
 imovitega gospoda lekarnja, gospostvo vzgo-
 jen in na tem da vstopi v t. gimnaz. razred.
 Malenkostna darila ki mi jih je ^{boter} podaril
 so me napolnila z hvaležnostjo. Kaj je
 moj sobirmanec prejel mi ni bilo znano,
 ker v moji navzočnosti ni ničesar prejel. Se
 le 2 leti po njegovi smrti, l. 1930

sem zvedel, Karlo bogato je bil obdarovan;
 že takrat je bil on princ, jaz pa pepeluga.
 Jaz sem na Rixrolija z velikim spoštovanjem
 gledal dotler je gimnazijo doveršil -
 potem sem ga izgubil iz oči. On se ra-
 mene ni brigal, darsi je vsled svoje radoved-
 nosti hotel vse vedeti; jaz zanj nisem ek-
 sistiral; ni vedel da sam maturiral, ne da
 sem novo mašo pel; še le po pretetku več
 kot 50 let se me je spomnil, ko se mu je na
 Dunaju kot upokojencu ^{baje} slabo godilo. Spom-
 nil se me je, pa ne iz prijateljstva, nego iz
 equivoca; mislil je, da jaz v izobilju ži-
 vin in me je obiskal v upanju da bode
 od mene kaj dobil - pa se je uresal, ker
 se je meni slabe godilo Karlo njemu;
 postregel sem mu z kruhom in vinom -
 a to mu je bilo premalo; upal je, da si
 bode pri meni svoj naherbtunik napolnil -
 pa ni bilo mogoče.

26. Dober teden po bitki sem se podal v samostan, v celico p. Sigismunda Jeraja, voditelja ljudske šole, da me vpiše za 1. razred. Direktor p. Sigismund je imel pomisljive radi moje mladosti in siroti, a je slednje vendar privolil in me vpisal. Bil sem najmanjši izmed vseh součencev.

Nas razredni učitelj je bil p. Marijan Maglič, zlata ^{duša} sam se je rad smejal in tudi nam je večkrat kako šalo povedal, da smo se vsi zadrževali. Moji sošolci so mi bili vedno dragi tovariši, označiti hočem v njih Kolikovec, arabska številka pomeni ljudskošolski, latinska pa gimnazijski razred.

Prerovar Anton 1. 2., ostale razrede ljudske šole je pred mano dovolil; gimnazije ni obiskoval. Kljub vpolnjeni okrajni tajnik si je nogo zlomil in so mu jo morali amputirati; živel je pri 2 sestrah, ki ste mu do smerti

l. 1912 lepo stregli. Njih oče, nadstradanik
Valentin je bil doma iz vasi Borje, župnija
Kolovrat, ljudje jo imenujejo Salzburg; v
sodotni posebeni zemlji raste najlepša ajda.

Dular Ferdinand 1.2.3. in brat Dular
Jozef 1.2.3.4.; oba nista bila v Rudolfovni, te-
mni v Gradcu vojena; stanovala sta pri sorod-
nikih v hiši na vzhodni strani vojašnice.

Gimnazije tukaj nista obiskovala; le toliko
vem, da Dularje v Gradcu še žive; mogoče je,
da so potomci obeh bratov.

Fišer Jozef iz Kandije 1.2.3.; njegov oče Karl
je kupil 1881 Zagorjevo hišo št 85. Neki "Fi-
ser" je bil l. 1757 Kapitelški pisar.

Gerum Gustav 1.2.3. prehitel me je, doveril
vso gimnazijo ^{1873-80, I. - VIII.} se podal na Dunaj v juridične
studije, je ostal na Dunaju kjer je dosegel
visoko stopnjo v ministerstvu in umrl.

Njegov oče Karl Gerum je bil dobrotnik šole.
Gerum je stara meščanska obitelj; 1782-83 je
bil Frane Gerum sodnik; 1809 Korporal črne
vojske. Karl Gerum 1830, III., prej omenjen;
Frane Gerum, 1862-69, I. - VIII.

Janevčin Ignac 1. 2. 3. izučil se je čuljarske
oberti pri svojem očetu v ulici sv. Jurja

Jevnikar Eduard 1. 2. odsel je, in nikdar nisem
ničesar slišal o njem.

Košiček Jozef 1. 2. 3. njegovi starši so imeli hišo
v Handiji nasproti Ulinišarju, kjer se cesta
proti Mellitzi odcepi. Le se ne motim se je
Košiček Jozef izučil kletarstva in po-
stal oficir v mestanski gardi; kot premorčan
veleposesnik je testamentarično navočil 10
zvonov; 2 za Kapitelško, 4 za samostansko, in 4
za terško-gorvsko cerkev; 30. junija 1925 so
jih iz Kolodvora slovesno v mesto pripel-
jali.

Mader Ferdinand 1. 2.; njegov oče je bil
Nemec iz Čestke in čuljar; prestožil me
je, in gimnazijo do VII. razreda je doboučal; go-
vorilo se je, da se je v Ameriko podal; njegov
oče se je v pepelnjeni noči 1896 smertno pone-
srečil.

68

26 30

Neckermann Janer 1.2., IV. IV. njegov oče je bil
Kämelist pri obrajnem glavarstvu; poverjen-
ja obdolžen je zapustil Rudolfov.

Niebergall Tincane 1.2. IV. V se je podal v
železniško službo; se je povznil kot upolnje-
vec in tu svoj tek dočeval.

Olakar Alfons 1.2. trgovec in posestnik Horavine,
vega mlina; od kapi zadet je naglo umrl.

Per Anton 1.2. Perova obitelj je zelo stara;
že l. 1542 je bil Mihael Pär sodnik.

Plapper Janer 1.2.; oče je bil sedlar, kot va-
jencec pri svojem očetu, je v Kerki utonil 3.8.1877.

Sattner Gustav 1.2.3. sin poštnega uradnika,
si je izvolil trgovski stan.

Stengele Karl 1.2.3. sin salzinskega brivca na
rotovju; sin brivec se je podal v jan. 1883 v
Zagreb, oče pa se je v dec. 1883 povznil v svojo
bavarsko domovino.

Zalar Karl 1.2.3. njegova mati mi je po-
magala na potu v življenje; o sinu
ničesar ne vem. imeli so svojo hišo v poseščini
Vidmarjeve Nani

26, 27
370

Zupancic Karl 1.2.3. prehitel sem ga, potem je
4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100. 101. 102. 103. 104. 105. 106. 107. 108. 109. 110. 111. 112. 113. 114. 115. 116. 117. 118. 119. 120. 121. 122. 123. 124. 125. 126. 127. 128. 129. 130. 131. 132. 133. 134. 135. 136. 137. 138. 139. 140. 141. 142. 143. 144. 145. 146. 147. 148. 149. 150. 151. 152. 153. 154. 155. 156. 157. 158. 159. 160. 161. 162. 163. 164. 165. 166. 167. 168. 169. 170. 171. 172. 173. 174. 175. 176. 177. 178. 179. 180. 181. 182. 183. 184. 185. 186. 187. 188. 189. 190. 191. 192. 193. 194. 195. 196. 197. 198. 199. 200. 201. 202. 203. 204. 205. 206. 207. 208. 209. 210. 211. 212. 213. 214. 215. 216. 217. 218. 219. 220. 221. 222. 223. 224. 225. 226. 227. 228. 229. 230. 231. 232. 233. 234. 235. 236. 237. 238. 239. 240. 241. 242. 243. 244. 245. 246. 247. 248. 249. 250. 251. 252. 253. 254. 255. 256. 257. 258. 259. 260. 261. 262. 263. 264. 265. 266. 267. 268. 269. 270. 271. 272. 273. 274. 275. 276. 277. 278. 279. 280. 281. 282. 283. 284. 285. 286. 287. 288. 289. 290. 291. 292. 293. 294. 295. 296. 297. 298. 299. 300. 301. 302. 303. 304. 305. 306. 307. 308. 309. 310. 311. 312. 313. 314. 315. 316. 317. 318. 319. 320. 321. 322. 323. 324. 325. 326. 327. 328. 329. 330. 331. 332. 333. 334. 335. 336. 337. 338. 339. 340. 341. 342. 343. 344. 345. 346. 347. 348. 349. 350. 351. 352. 353. 354. 355. 356. 357. 358. 359. 360. 361. 362. 363. 364. 365. 366. 367. 368. 369. 370. 371. 372. 373. 374. 375. 376. 377. 378. 379. 380. 381. 382. 383. 384. 385. 386. 387. 388. 389. 390. 391. 392. 393. 394. 395. 396. 397. 398. 399. 400. 401. 402. 403. 404. 405. 406. 407. 408. 409. 410. 411. 412. 413. 414. 415. 416. 417. 418. 419. 420. 421. 422. 423. 424. 425. 426. 427. 428. 429. 430. 431. 432. 433. 434. 435. 436. 437. 438. 439. 440. 441. 442. 443. 444. 445. 446. 447. 448. 449. 450. 451. 452. 453. 454. 455. 456. 457. 458. 459. 460. 461. 462. 463. 464. 465. 466. 467. 468. 469. 470. 471. 472. 473. 474. 475. 476. 477. 478. 479. 480. 481. 482. 483. 484. 485. 486. 487. 488. 489. 490. 491. 492. 493. 494. 495. 496. 497. 498. 499. 500. 501. 502. 503. 504. 505. 506. 507. 508. 509. 510. 511. 512. 513. 514. 515. 516. 517. 518. 519. 520. 521. 522. 523. 524. 525. 526. 527. 528. 529. 530. 531. 532. 533. 534. 535. 536. 537. 538. 539. 540. 541. 542. 543. 544. 545. 546. 547. 548. 549. 550. 551. 552. 553. 554. 555. 556. 557. 558. 559. 560. 561. 562. 563. 564. 565. 566. 567. 568. 569. 570. 571. 572. 573. 574. 575. 576. 577. 578. 579. 580. 581. 582. 583. 584. 585. 586. 587. 588. 589. 590. 591. 592. 593. 594. 595. 596. 597. 598. 599. 600. 601. 602. 603. 604. 605. 606. 607. 608. 609. 610. 611. 612. 613. 614. 615. 616. 617. 618. 619. 620. 621. 622. 623. 624. 625. 626. 627. 628. 629. 630. 631. 632. 633. 634. 635. 636. 637. 638. 639. 640. 641. 642. 643. 644. 645. 646. 647. 648. 649. 650. 651. 652. 653. 654. 655. 656. 657. 658. 659. 660. 661. 662. 663. 664. 665. 666. 667. 668. 669. 670. 671. 672. 673. 674. 675. 676. 677. 678. 679. 680. 681. 682. 683. 684. 685. 686. 687. 688. 689. 690. 691. 692. 693. 694. 695. 696. 697. 698. 699. 700. 701. 702. 703. 704. 705. 706. 707. 708. 709. 710. 711. 712. 713. 714. 715. 716. 717. 718. 719. 720. 721. 722. 723. 724. 725. 726. 727. 728. 729. 730. 731. 732. 733. 734. 735. 736. 737. 738. 739. 740. 741. 742. 743. 744. 745. 746. 747. 748. 749. 750. 751. 752. 753. 754. 755. 756. 757. 758. 759. 760. 761. 762. 763. 764. 765. 766. 767. 768. 769. 770. 771. 772. 773. 774. 775. 776. 777. 778. 779. 780. 781. 782. 783. 784. 785. 786. 787. 788. 789. 790. 791. 792. 793. 794. 795. 796. 797. 798. 799. 800. 801. 802. 803. 804. 805. 806. 807. 808. 809. 810. 811. 812. 813. 814. 815. 816. 817. 818. 819. 820. 821. 822. 823. 824. 825. 826. 827. 828. 829. 830. 831. 832. 833. 834. 835. 836. 837. 838. 839. 840. 841. 842. 843. 844. 845. 846. 847. 848. 849. 850. 851. 852. 853. 854. 855. 856. 857. 858. 859. 860. 861. 862. 863. 864. 865. 866. 867. 868. 869. 870. 871. 872. 873. 874. 875. 876. 877. 878. 879. 880. 881. 882. 883. 884. 885. 886. 887. 888. 889. 890. 891. 892. 893. 894. 895. 896. 897. 898. 899. 900. 901. 902. 903. 904. 905. 906. 907. 908. 909. 910. 911. 912. 913. 914. 915. 916. 917. 918. 919. 920. 921. 922. 923. 924. 925. 926. 927. 928. 929. 930. 931. 932. 933. 934. 935. 936. 937. 938. 939. 940. 941. 942. 943. 944. 945. 946. 947. 948. 949. 950. 951. 952. 953. 954. 955. 956. 957. 958. 959. 960. 961. 962. 963. 964. 965. 966. 967. 968. 969. 970. 971. 972. 973. 974. 975. 976. 977. 978. 979. 980. 981. 982. 983. 984. 985. 986. 987. 988. 989. 990. 991. 992. 993. 994. 995. 996. 997. 998. 999. 1000.

Ziurc Jožef 1.2.3.4.5. njegov oče Stembur je bil
Kerčmar v Kandiži, Kar je tudi sin postal
vayen tega pa tudi župan občine Smihel - Stopice,
deželni poslanec in načelnik dolbenjske skupi-
ne pri evharističnem shodu na Dunaju l. 1912;
umerel je 6.10. 1930 v 70. letu starosti

27. V prvičeta leta 1868 so umrli
trije mladi franciškani profesorji. Šel sem jih po-
kropit; videl sem jih v rastuštiji v kersti leščice,
oblečene v redovno rujavo haljo, križ v rokah,
bosonoge, glavo pa naslonjeno na rudečkasto,
štirivoglato opetlo. Ta tužni prizor mi je globoko
v srce segel. Ko sem potem v šoli videl in
slišal vselega patra Marijana, si njegove veselosti
z pretresljivim čutom, ki sem ga imel ob pogledu
na umerle patre, nisem mogel skladati.

1869

28. L. 1862 je bil tu okrajni glavar Viljem Lašan; komisar je bil Joz. Wagner. A rše l. 1864 je dobil Lašan naslednika: Jozefa Ekel; ta okrajni glavar je blagodajno ura, dovel nad 25 let, radi česar so ga ljudje zelo spoštovali in ga ljubili. Pogosto je toča potokela ves pridelek; glavar Ekel se je zavzel za ponesrečene in jim od višje obla, sti pomoč izprosil. V njegovo dobo spada uvedba telegrafa; ta urad je imel svoj sedež najprej na rotovžu; l. 1879 se je preselil v sosednjo Reichovo hišo št 67; od tod l. 1881 k ženici št 88.

Glavar Ekel je bil za sole zelo vnet. To leto so vpeljali namesto deskanov od vlade imenovane nadzornike za ljudske sole. Prvi nadzornik je bil poganiški grajščak Franc

Langer, vitez Podgoro; zadnji dan šolskega leta je bil izpit; koncem ipita je nadzornik iz glave knjige prečital imena odličnjakov, ki so z globokim privlonom k njemu stopili; da prejmo iz njegovih roke darila. Nadzornikova doba je trajala do 6 let; Langer je nasledoval Kanonik Karl Legat; temu profesor Anton Berganc, temu gimnazijski direktor Andrej Seneklovič, ki je mene nadzoroval. Koncem leta 1888 je zapustila dovorazredno ljudsko šolo v Mimipечи učiteljica Clari; si in se podala na novo službeno mesto.

Nadučitelj Karl Kristof je mene, ki sem bil kaplan, ^{nagovoril} naj sprejmem izpraznjeno mesto, ker ne more od nikoder izprašane cene moči dobiti. Vasi sem bil z statuskim delom preobložen, sem bil pripravljen

Krištofu, ki sem ga poznal že iz otroških let, ugotiti, če me glavar Ekel potrdi. Šes
 nedeljo dni sem dobil že dekret, da mi nisem
 imel izpita za ljudskošolskega učitelja. Nad
 zornik Senslovic je prišel solo nadzveovat,
 pri tej priliki sem se prvič in zadnjič z njim
 sestel, in priznati moram da je bil vzoren
 moč in solnik.

To je bil Ekel vla dnim svetnikom imenovan
 mu je mesto v doktor njegove priljubljenosti pre-
 vedilo veličastno serenado z razsvetljavo.
 Njegova soproga je nedelidokrat v čitalnični
 dvorani pred Bojčcem revne solarije z toplo
 zimsko obleko obdarovala. Po upokojitvi se
 je glavar Ekel v Lublano podal kjer je
 mnogo prežgodaj v jan. 1892 umrel.

Njegov edini sin Karl je bil
 2 leti mlajši od mene, v Rudolfovu je doveršil

1877-84, T-VII, 28
Ljudsko šolo in gimnazijo, pravne stu. 3t
dije na Dunaju in postal politični uradnik.
O času prve svetovne vojne je bil okrajni
glavar v Logatecu, kjer je bilo nad 2000 vo-
jakov nastanjenih; moral je za njih pre-
hrano skrbeti in vse pisarije in račune
sestaviti. To naporno delo je oslabilo njegovo
moč, bil je prestavljen v Ljubljano k
vladi. Pa je prišel trenutek da se je
zrušilo staro avstrijsko cesarstvo, in na
dan je stopila Kraljevina Jugoslavija kon-
cem l. 1918. Karl Ekel je bil edini po-
litični uradnik ki ga je Jugoslavija od
Avstrije sprejela in prevzela, nadi boler-
ni je šel l. 1926 kot višji administrativni
svetnik ^{v politiki} + sestra Gjuzela je bratu Karlu v
bolzni stregla, dokler je v feb. 1931 za vedno
zaspal, ko je spolnil 66 let. 23.1.

Olga Ekel, glavarijeva poročajena hči,

se je omožila 10. 1. 1885 z poročnikom Francem
Arvatom, ki je avstrijski general in večji
 del na Dunaju služboval; njuna hči Olega Arvat
 je med drugo svetovno vojno 1939-45 več
 krat v Rudolfu bivala.

Gizela Ekel je doveršila tu ljudsko
 šolo, v Lublani preparandijo; bila je učni-
 teljica na Jovenjih Lusičah in 25 let v rojstnem
 mestu. Med prvo svetovno vojno je vodila
 Transporte ranjenih in bolnih vojakov od
Tirola do Sedmogradiškega; potem je svojemu
 bolnemu bratu stregla in 7. 3. 1941 umrla.

Celestina Ekel je bila glasbeno na-
 starjena; če je stivala, da mestna ali vojaš.
 Na godba igra Matk nov Komad, je na Ula
 viju toliko časa poskusala, da je vsa Kompo
 rijo pravilno igrala. Stopila je ved sester
sv. Križa v Gradu in objavila v slovenskem
 jeziku 4 glasni skladbi: Pridite, molimo! in

„Sopetk 10 cerkvenih pesmi. Na veliki pe-
 tek 19.4. 1935 je spremljala na harmoniji
 pesem Krizovega pota, opravila večerno poboč-
 nost in se vlegla počivat; veliko soboto je ni-
 lilo k jutranji molitvi - našli so jo od kapi
 zadeto mrtvo v postelji. 67½ leta je doživela.

29 Omenil sem nadučitelja Harla Kri-
štofa. Bil je učitel v Polanici, južno od Toplic,
 potem v Smihelu na Kar je pustil učiteljevanje,
 je in postal trgovca. Prodajalno je otvoril v
 Klandiji tik Kerkle, zraven trafike Omeje,
 nasproti mitnice pri starem mostu, tudi
Kerčmar Jallše vodi v tisti hiši svojo obrt.
 Po zgledu mnogih drugih trgovcev je
 tudi Krištof l. 1873 napovedal krizo,
 propad svoje trgovine. Nekaj časa za tem
 je bil zopet učitel v Vautivasi in

29
37

slednjic v Minneapolis, potem je stopil v postoj.
Kupil si je pa že davno prej dvoonskostropno
Reichovo hišo ^{gostilna pri Retovici} zraven vrtov in je tam v
prostorih telegrafinje urada. Ko se je ta
l. 1881 izselil, otvoril gostilno pri dolenjski
čelernici; ki je pa takrat še ni bilo, niti
l. 1888 ko sem Kristofa nepričakovano v
Minneapolis zagledal; umrl je 20. 10. 1908 v 80.
letu, njegova soproga Marija Ludovila pa že 14. 2.
1905 v 72. letu. Rudolfova zelo znana oseba
je bil zdravnik in ocelnik, operater Ernst
Trpavc l. 1862 je bil ud Marine; ko se je
čitalnica stvorila je tadaj k njej pristopil.
Soprogo si je izvolil iz obitelji Tramberger
podarila mu je 4 sine in 2 hčeri, a je v svoji
55 letu umrla. Sin Tridolin je postal vodja
pomoznih uradov pri finančni dirstkiji v
Lublani; Teobald je tu doveršil VIII gimnaz.
razred 1871, a je že 4 leta pozneje št

Kancelijski pisar Reich je bilo
imporantna oseba, v svojem 85. letu
je možko korakal kot narednik
mšičanske garde; tudi pipo je
imel v čistih. Karko je mogel
Krištof njegovo hišo kupiti, mi
je bila uganjka. Maitelji so
neprestano tožili kako slabo so
plačani - Krištof je pa dvonad-
stropno hišo kupil in njegova
obitelj je gospodsko živela.

računski oficijal v Lublani na jetiki umorl
Zdravnik Frane Ispovic je bil brat dvoch zdrav-
nikov skladateljev ^{Dr.} Gustava in ^{Dr.} Benjamina,
tega je Dr. Gojmir Krsek slovenskega Suberta
imenoval. Frane Ispovic je bil znan po
svojem kašlje in velikem psu ki ga je vedno
spremljeval; dosegel je starost 86 let in umorl
20. 2. 1886, poplnih 57 let jetukaj blagosloveno deloval.

11. lovski bataljon je bil le eno leto tu
odšel je 28. 7. 1869 in sem je došel 19. lov-
ski bataljon.

30. ^{12. 7. 47} Ty med dijakov ki so obiskovali
rudolfovsko gimnazijo je najvišjo stopnjo
dosegel Anton Haus. Leta 1866 je bil neki
Haus ud kazine; skoraj za gotovo je bil
uradnik in oče Antona Hausa; ta je bil
v Tolminu rojen; uradniki spreminjajo svoja
bivališča; lahko je možno, da uradnik
iz slovenskega Tolmina v Rudolfov pride,

69 4a 30

L. 1867 je stopil Klaus v I. gim. razred, med 42 učenci je bil prvi odličnjak, tega mesta ni nikomur odstopil do dotlejšnjega V. razreda l. 1867. Moč hidrodinamične sile je čutil na lastnem telesu, ko je kot deček blizu mestnega mlina v Kerko padel. Vkljub napornemu plavanju, ga je vleklo tok Kerke proti širokim mlinskim Rokosom, in gotovo bi ga bila ta sterla, da ni ponesrečenega dečka v zadnjem trenutku nekdo zaperil in ga rešil iz pogubovorne situacije. Ostale gimn. razrede je doveršil v Lublani 1869. Posvetil se je vojaškemu stanu in dosegel dostojanstvo velikega admiralca; tega častnega naslova ni imel v avstrijskem cesarstvu nihče pred njim.

Arhivar Dr. Julij Šmid je v časopisu Klein-nes Volksblatt 6. 2. 1937 objavil članek v katerem trdi da je bil Klaus ženij gledó jezí, Slov in jih tudi imenoma navede; sloven,

skega pa ni med njimi. Na to sem jaz⁴⁶
 Dr. Smidu na Dunaj 3/2, Marsbergasse 1, k.m.k.
 Marinearchiv, poslal pismo in mu sporočil, da
 je Klaus v svoji mladosti le slovensko govoril,
 in da mu je bila slovenščina podlaga za druge
 slovanske jezike. Klausov sošolec Franz Trenc
 je bil njegov najljubši prijatelj; Klaus se je
 z Trencovo sestro Ano oženil. Franz
 deželni zbor je l. 1916 sklenil ustanovo za
 mornarje in ji dal Klausovo ime."

Na pokopališču v XIV. dunajskem okraju
 Flötteldorf, počiva naš vojak in nagrobni
 napis se glasi: lex in Kr. veliki admiral Anton
baron Klaus, Komandir reda Marije Terezije
 * 13. 6. 1857 † 8. 2. 1917. Ana, baroninja Klaus
 voj. Trenc * 24. 5. 1857 † 6. 5. 1924.

Mornarski arhiv obrasi njegov grob še se,
 da j vsako leto 8. 2.

31
40

31. Se dva druga dijaka in teh let moram omeniti, ki razvemata v slovenski žitju važno mesto. Traven mojega stanovanja v št 83, je bivala v pritličju sosedne hiše št 82 učiteljica ročnih del, Lublancanka Karolina Tenger, splošno znana le z imenom: gospodična Loti. Okna njenega stanovanja so obrnena proti mostovju št 83. Kot sledi ni deček sem z mostovja šestokrat v paril lepo počesanega mladeniča ki je pri gospidični Loti stanoval. Bil je to petošolec Ivan Taviar, pornej odvetnik slov. pisatelj in poslanec. Ni mi znano da je postarna Loti še kedaj kakoga dijaka na stanovanje vzela, Taviar je k njej le potom kake protestacije prišel; omenim le da je imel Taviar dva strica, dvojčka, župnika na Rabi in sv. Križu pri Kostanjevici. Taviar je bival tu 1867/8, IV, V.

31
40

Ko sem jaz bil osmošolec mi je gospica
Loti povedala, da je Tavcar že kot petišolec
snoval načrte, da bo de svoje dižulaje
poetično popisal; kraja, Otok in Struga
sta v rudolfovski okolici.

Leto ¹⁸⁶⁹ prvega je tu obiskoval V. gimn.
razred Ivan Hribar, ⁺ lublanski župan.
Oba slovenska prvaka sta se napojila z
narodnim duhom, ker sta videla v svojih
učiteljih naravno zavedne moče. V gimn.
najboljsem izveščju 1868 sta čitala, kako
svovoo so se nemščutani l. 1864 proti
Slovincem vedli; posameznosti sta mogla
od dijakov in narodnih mesčanov zvedeti;
razun tega je bil p. Stanislav Štrabec
Hribarju učitel slovens^{ve}šine.

Hribarjev brat Fran je bil odličnjak; bil
je tu v IV. V. VI. in VII. razredu; ker se pa od
prof. Stangerja ni hotel dati, izvovati, je
zapustil Rudolfovo; VIII. razred je doveril
v Lublani; umrl je pa kot kaplan v
mladih letih.

14.7.47. 32
4d

32 Po Seuchenstuelovim odhodu
je zasedel stal otkravnega preridenta Tedor
Napret; za njegovo dobo sta postala svetnika
Karl Wolf in Hlewin Zajc, ki je bil dotlej
tu deržavni pravdnik. Napret je bil le
par let prezident; njegov naslednik je postal
Anton Gencar, ki je bil tu svetnik že l. 1862a,
vžival je velik ugled; trije sinovi so študij
dizali na gimnaziji, dejstvo z katerim se ne
more ponasati noben prezident; Adalbert
1857-63, II-VIII; Anton 1861-63, I-III; Karl 1863-71,
I-VIII.

Deržavni pravdnik je bil ž. Perše. Tu priimer
je v Rudolfovu zelo star: Jur Perše je bil
mestni sodnik v letih 1664, 1679, 1684, 1688;
Ferdinand Perše l. 1720; Daniel Perše l. 1727
Sodniki so bili Talovetovi mestno plemstvo.

Državnemu pravniku Peršetu je bil rojen 2. 9. 1869 sin, ki je po dovršeni gimnariji vstopil v cistercijski samostan Rajno, 12 km severno od Gradca in tam dobil ime Bernard. Rajna je bila ustanovljena l. 1129, a je že 6 let zatem odposlala 12 menihov v Stično, kjer so l. 1175 ustanovili spatijo.

Pristan okrajnega sodišča je bil Joz. Gredšič, ki je tukajšno gimnarijo 1854 dobavil; avskultant pa Jur. Stauel, ki jo je 1860 dovel; oba vzorna Ceruormaljca.

Poseben prijatelj ušesse sa mladine je bil Komisar Viljem Bollhof 1868, ki je vsa poznejša leta, kot obrajni glavar v Kočevju, vsit ostal tukajšnjemu dijaškemu podpovnemu društvu.

33. V Kapitel je prišel v tem času kanonik Franz Prusnik, rojen v Lublani 1802, župnik na Planini pri Raketu, in l. 1859 na Tgu; od tod je prišel v Kapitel.

Proštijška stolica je bila izpraznjena 24
 leto in 2 meseca, 10. nov. 1869 je bil imenovan
 prostom kanonik Simon Vilfan, moč po
 božji volji, importantna oseba, za lepoto hiše
 božje unet slikov njegov prednik prost. Arh.

Korsteni kramen je stal v eni izmed ka
 pel na epistelski strani; prenesli so ga v
 prekriterij in postavili v kot med zakristijo
 in prižnico in z visoko krepko železno ograjo
 zavarovali proti poškodovanju.

Kapitelška cerkev je imela dve zakristiji,
 veliko in malo; ta je bila na evangelski strani
 blizu velikega altolja; ker je bil glavni vhod
 v cerkev na epistelski strani blizu stolpca, je
 bil prepih v cerkvi naravna posledica, in korarji
 so bili pogosto prehlajeni. Ko sem bil jak bir
 man, so nam v mali zakristiji bremanske tra
 kove odverali in nas na prosto spustili.
 Kmalu zatem so malo zakristijo odpravili
 in vrata v cerkev zgradili - prepih je zginit

Vrata v zakrist. na južni strani, vid li z tečajev prebiti

Nasproti zakristiji je stal mali ³³kor ³⁴49
na stebrih v višini $\approx 2.5m$, 3.8^m dolg in $2.6m$
širok; nanj je mogel leoni piti, ki je imel
Mljuc. Ta kor je imel v svojih obeh nekaj mest
nega, gosposkega; bilo mi je žal da so ga ^{12. 8. 1874} po-
derli. Po preletku 25 let sem videl da ma
pervostolna cerkev sv. Stefana na Dunaju v
preklonitiji 2 kora; na evangeljski, in na epi-
stolski strani; na tem je vridana nagrobna
plošča drvega rudolfovskega prošta in dunaj
skega škofa Jurja Skatkonja, 1513-22.

V bližnji Kapeli pa je veličasten marmor-
nati sarkofag cesarja Friderika III., ustanovi-
telja rudolfovskega Kapitla.

34. V jeseni 1869 je umrl moj dobi
stric Simon Brunner, po kratki bolezeni v naj-
lepši moški dobi 218 let. Zalovalo se je
zebo; v žalnem sprevodu sem šel z gorci
sveti ob strani svoje matere. Stric je zapu-
stil edinega sina Matka, ki je bil 9 let starej-
ši od mene.

Po stričevi smrti sem moral dobiti ³⁴_{4hr}
drugega joroba. Za ta posel se je Ribič
oglasil in me je povabil v Krescijo k taj-
niku pl. Vajtkardu Gandiniju, ta je bil
majhen, droben gospod z črnimi očmi in
zelo elegantno obličen; tudi vsa pornejša
leta je nosil vedno cilindar; upravljal me
je če si želim Ribiča za joroba, da ga
on paterdi. Kaj sem mogel drugega kakor
"da" reči. Menim pa, ^{da} je bila njegova dol-
žnost, se prepričati, je li ima Ribič potreb-
no vedo in lastnost, da štiti interese
svojega varovanca. Toda takih skrbi
si uradniki niso nalagali.

Njegov sin Vajtkard je došel ^{l. 1858-66} vso gimna-
zijo v Rudolfovem; l. 1892 je postal sodnik v Idri-
ji, kjer sem se z njim seznanil. Bil je silno blag
gospod in sočutnega srca; enako tudi

njegova soproga, ki je kanonika Hočevarja visoko čislala, ker jo je v nevarni bolnici na homeopatičen način odravil. P. Oskar Alsi, ki je to obitel iz Rudolfova poznal, jo je prišel v Idrijo obiskat in je pri meni prenevil. Vajtkard Gandini je postal l. 1902 predsednik čitalnice, in + 1909 svetnik pri okrognem sodniku v Rudolfovu; svoj poltaj je prečivil v Gradcu in je tam l. 1918 umrl. Imel je dva sina: Vajtkarda in Sigmunda, hči Gabriela se je l. 1907 poročila z lastnikom Ruperc, vohar Hermanom Goriacijem; njih sin artilerijski major Viljem Goriacy se je v drugi svetovni vojski l. 1943 junško bjeval.

V tedu oveh let sta zapustila dva hišna gospodarja in milarja svoje drage; Nemec Karl Seifert 1867, mater in hčeri Marijo Ogorevc in Mojzijo Gregorič. Anton Rohrman, doma,

Karl Johann Seifert (Seifert)

Karl

Alpina Sophie ?

Marie

Gregoire

Agnes

Joseph, Peter, Franz

čin iz l. 1809, je umrl 1869, zapustivši ^{4j}
 soprogo Marijo voj. Kralj in potomce: Rudol
fa, ki se je po VII. raz. odločil za vojščino, Vik
torja ki se je po III. raz. podal na trgovino in
 pet hčerov.

V tej dobi so Belokranjci, Žumbečani
 in Florvati se mnogostevilno prihajali na
 tukajšne sejme; ob porujantuli je bila na
 vsitem terzu dolga vrsta vrec; napolnjenih
 s čebulo; tudi Feliksovo nedeljo je prihajala
 jako mnogo romarjev čer Gorjance; veliko
 množica belo oblečenih moških, žensk in
 dekle, z okrasenimi po herketu plovečimi
 kitami, je bila prelepa, pestra slika.

A polagoma so priče bele obleke zgin
 jati manjšati - kaj je bilo temu vzrok?

1870

16.7.47

35

LNR

35. Moram omeniti dejstvo, o katerem se želi, da se o njem ne govori temuč molči, da se čim prej iz spomina ljudi zgubi. Vsem času se je izvršil popoln vzvod med Kemci in Slovenci, ti so se navduševali na svojih taborih za svojo domovino in jeziki, dolha ni vlada pireditve taborov' prepovedala. Toda sem, ki so ga tabori' v serca poslušateljev polagali, je vzkliko in postilo obilen sad. Ker so bili člani meščanske garde in godbe vključeni nemo, temu poveljnistvu zavedni Slovenci, so Nemškiatariji hoteli njih godbo zatreti. Posrečilo se je Karini z denarnimi obljubami najboljšje godee na svojo stran spraviti, odecipili so se od mestne godbe in lastno Kapelo ustanovili. Kazinotje so jim pristokobeli iz ptujine tudi Kapelnika, torej sta bila v mestu dva Kapelnika. Mestne godbe Kapelnik je bil Šenica;

Ms
PICIGAS L.

SPomini/Knj. 1

019759133

COBISS

POSREDAVAČ: NARODNA KNJIŽNICA
POSREDAVAČ: NARODNA KNJIŽNICA
POSREDAVAČ: NARODNA KNJIŽNICA